

Mensen die thuis niet veilig zijn

Contactpersoon: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e

Kernboodschap	<ul style="list-style-type: none"> • In deze tijd waarin gezinnen thuisblijven en spanningen kunnen oplopen, kan het voor kinderen, volwassenen en ouderen met een onveilige thuissituatie nog onveiliger worden. • En voor mensen die normaal een veilige omgeving hebben, kunnen de spanningen oplopen door onzekerheid en het in huis moeten blijven. • Harde cijfers zijn er niet maar omdat geweld achter de voordeur niet altijd zichtbaar is, is waakzaamheid en alertheid geboden.
Stand van zaken	<ul style="list-style-type: none"> • Veilig Thuis: <ul style="list-style-type: none"> ○ Landelijk is geen stijging te zien van het aantal meldingen. ○ Het aantal meldingen bij Veilig Thuis fluctueert wel ○ per regio. ○ De meeste Veilig Thuis organisaties geven aan dat meldingen waarbij direct actie nodig is vaker voorkomen en dat de ernst van de problematiek toeneemt. ○ De afgelopen maanden ziet VT landelijk het aantal adviesvragen toenemen. ○ Veel vragen worden via de chatfunctie van Veilig Thuis gesteld. Gemiddeld wordt er zo'n 550 keer per week serieus gechat met een medewerker van Veilig Thuis. ○ Vanwege de avondklok is de chat van Veilig Thuis landelijk ook 's avonds bereikbaar. Slachtoffers, omstanders en plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen tot en met het einde van de avondklok tijdens werkdagen van 09.00 uur tot 22.00 uur chatten met een medewerker van Veilig Thuis. • Vrouwenopvang: Landelijk is er geen stijging te zien van een toenemende vraag naar opvangplekken in de vrouwenopvang. • In 2020 namen kinderen gemiddeld 15 keer per dag contact op met De Kindertelefoon over huiselijk geweld, 5 keer over incest en 2 keer over verwaarlozing. Meisjes in de leeftijdsgroep 13-15 jaar belden en chatten hierover het vaakst. De meeste gesprekken over deze thema's werden gevoerd in de maanden april, mei en juni. Dit waren substantieel meer gesprekken dan in dezelfde maanden in 2019 en 2018. • VWS heeft onderzoek laten doen in april of geweld in gezinnen waar al geweld speelt toeneemt. Hieruit kwam geen significante stijging naar voren. Wel is het beeld gedifferentieerd: in sommige gezinnen ging het beter (minder drukte) en in sommige gezinnen ging het slechter. • Universiteit Leiden heeft onderzoek gedaan naar hoe vaak kindermishandeling vermoed wordt door leerkrachten en medewerkers van de kinderopvang tijdens de intelligente lockdown begin 2020. Uit dit onderzoek komt het beeld naar voren dat de vermoedens van kindermishandeling zijn toegenomen, met name het aantal slachtoffers van emotionele verwaarlozing, waaronder verwaarlozing van het onderwijs en het getuige zijn van huiselijk geweld. Vooral gezinnen met kinderen over wie al zorgen bestonden lijken kwetsbaar en gaat het in mindere mate om 'nieuwe' vermoedens.
Welke acties hebben we in gang gezet?	<ul style="list-style-type: none"> • De landelijke chatfunctie bij Veilig Thuis is gestart als pilot en wordt in 2021 voor in ieder geval één jaar verlengd. De landelijke chatfunctie bij Veilig Thuis werkt goed; er vinden ruim 350 serieuze chatgesprekken plaats per week). Opvallend is de nieuwe, jonge doelgroep die bereikt wordt. • Het codewoord bij apothekers is op 1 mei ingevoerd en intussen al tientallen keren gebruikt. Het gebruik van het codewoord is tussentijds geëvalueerd met

	<p>betrokken partijen en op basis van de eerste ervaringen is de conclusie dat het een nuttig extra instrument is voor slachtoffers om op een laagdrempelige manier hulp te vragen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het verkleinen van het risico op kindermishandeling vraagt om extra alertheid en het ontlasten van de meest kwetsbare gezinnen. In het onderwijs zijn, net als in de vorige lockdown daarom een aantal maatregelen genomen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kinderen uit kwetsbare gezinnen kunnen naar <u>de noodopvang</u> op school of de kinderopvang, dit ontlast gezinnen; ○ Bij instellingen voor primair en voortgezet onderwijs wordt op basis van een lokaal vastgestelde procedure tussen gemeenten en betrokken onderwijsinstellingen, met betrokkenheid van onder andere Veilig Thuis, de raad voor de kindbescherming en jeugdinstanties, bepaald voor wie dit maatwerk nodig is. ○ Scholen kunnen ook bij deze partijen terecht bij zorgen over leerlingen. ○ Het is van belang dat de partijen om een kind heen tijdig oplopende spanningen signaleren ○ Er is geleerd van de eerste intelligente lockdown in het <u>online lesgeven</u>. Leerkrachten doen hun uiterste best om vinger aan de pols te houden en te zien hoe het gaat met kinderen. ○ Ook is er de <u>app Meldcode kindermishandeling voor het onderwijs</u> gelanceerd in de eerste periode van afstandsonderwijs. De app is laagdrempelig, anoniem en gericht op gebruik in de dagelijkse praktijk van scholen, en biedt de mogelijkheid om digitaal te melden. ○ • We besteden extra aandacht over wat mensen kunnen doen in geval van huiselijk geweld en kindermishandeling: er over praten of advies vragen. Hiervoor is een <u>landelijke campagne</u> gevoerd in het voorjaar en is in het najaar herhaald (19 oktober t/m 22 november; tv, radio en online). De campagne is gericht op zowel slachtoffers als omstanders. • Deze acties lijken nu hun vruchten af te werpen. Na de introductie van de chat en de vernieuwde publiekscampagne dit voorjaar ziet Veilig Thuis bij de <u>adviesvragen</u> een ander beeld ontstaan, het aantal adviesvragen neemt toe, met name omdat steeds meer omstanders; burens, familie en vrienden via de chat en telefoon contact met Veilig Thuis zoeken. • <u>MIND Korrelatie</u> is beschikbaar voor vragen aan professionals als het gaat om spanningen thuis en opvoedvragen. Volwassenen en kinderen kunnen met allerlei zorgen terecht bij de kindertelefoon en de luisterlijn. • Er zijn handreikingen gemaakt voor professionals hoe om te gaan met oplopende spanningen en het gebruik van de meldcode • Meer preventief is een <u>factsheet</u> opgesteld over wat mensen kunnen doen als spanning thuis oplopen. Ook deze is zowel gericht op slachtoffers als omstanders. Inmiddels is deze breed verspreid. • Het <u>Nederlands Jeugdinstituut (NJI)</u> en <u>Movisie</u> voorzien via hun website in betrouwbare antwoorden op alle vragen. • De VNG heeft de centrumgemeenten vrouwenopvang geadviseerd te anticiperen op een eventuele toename van de vraag naar opvangplekken in de vrouwenopvang en preventief uitwijkmogelijkheden te organiseren. De VNG heeft dit opgepakt. • Om de situatie te monitoren en waar nodig problemen op te lossen, ben ik samen met de minister voor Rechtsbescherming continu in gesprek met de VNG, het Landelijk Netwerk Veilig Thuis, Valente (vrouwenopvang), politie, justitie en het programma Geweld hoort nergens thuis. <p>In eerder brieven over corona is een deel van bovenstaande maatregelen gecommuniceerd met de TK.</p>
--	---

Met welke partijen afspraken?	VNG, Sociale wijkteams, Veilig Thuis, instellingen voor Vrouwenopvang, Centra Seksueel Geweld, Raad voor de Kinderbescherming, Gecertificeerde Instellingen, Reclassering, politie en OM blijven zich inzetten voor een veilig thuis.
-------------------------------	---

4 - 5

5.1.2i Concept